

M A G Y A R K U R I R

Bécs, Kedden, September' 6-dikán, 1825.

Spanyol Ország.

Ezen országban még nem tsendesedtek-el a' revolúciónak minden hátuljáró nyilaldózásai. A' Párisi Csillagnak Aug. 25-dikén estve kijött levelein illy tudósítás közöltetik Spanyol Országból: — „

„Generális Bessieres Madrid városát Aug. 16-dikán titkon oda hagyta, olly czélzással, mint maga mondja, hogy bizonyos pártos csoportokat a' maga vezérlése alatt össze tsatólván, a' Királyt, kit a' maga Ministerei fogva tartanak, ezen fogságból kiszabadítsa. A' Santiagói Regimentnek Svadronjaitól kísértetve, Brihuega felé vette útját Jetaféből, hol ezen lovas Regiment kvártélyozott.

„Minden eddig felölle beérkezett tudósításokból a' tetszik-ki, hogy ő úgy nyilatkoztatta-ki magát Brihuegában, hogy a' Király' parantsolatjára ment volna oda. Elég a' dologhoz, hogy megérkezése után az ott találtatott Királyi önkéntvállalkozott, 50 emberekből álló tsapatot mustrára kiállította, 's a' mustrának vége lévén, a' fegyvert letenni parantsolta, 's ez is megeshén a' véle lévő valami 100 embereknél azt parantsolta, hogy ezen fegyvereket vegyék a' magok gondviselése alá. A' fent említett 3 Svadronokból álló lovasság azonban, melly eddig telyesen hitte, hogy Bessiéres a' Király' parantsolatjából teszi a' mit teszen, már most látván hogy nem így van a' dolog, őtet oda hagyta 's az Oberstlieutenántal Gomezzel együtt vissza tért a' maga Zászlaja alá; Bessiéres pe-

dig nem tartván jónak sokáig ott mulatni, kevés embereivel 's a' Királyi Önkéntvállalkoztaktól elvett puskákkal, Arragonia felé vette útját, a' hol több követőkre remélni találni. Hanem minden felé rendelések tétettek elfogattatása eránt; e' mellett Generális Gróf Despegne is kirendeltett 3000 emberekkel és 4 ágyukkal üldözésére, a' Király pedig illy Végzést hirdettetett-ki ezen új Támodásra nézve: — „

„A' Jetafében kiütött botránkozató Insurrekció, melyre a' Satiagói I-ső lovas Regimentbéli két tisztek, kik hat embereket és két lovakat is elvittek magokkal, elszökése, adott alkalmatosságot, 's kiknek példaadását ugyan ezen Regimentnek Jetafében kvártélyozott három egész Svadronai követték, meggyőzött engem annak szükséges voltáról, hogy alattvalóim bátorságának és a' közönséges tsendességnek 's békességnek fenntartására, hathatós eszközöket kellessék elővételnem. —

„A' bünösöknek tehát, akár mi fogás alatt gerjesztetett ezen Rebellió, 's akár melly eszközök fordítottak is a' katonaságnak eltsábittatására, példásan meg kell büntettetniük, a' melyre nézve következő határozásokat tettem: — „

„1)ször, ha a' Rebellisek, a' Generálisoknak 's az én sergeim' egyéb fő és minden rangú tisztjeiknek első parantsolatjokra, magokat egy szempillantásban meg nem adják, azonnal egyről egyig hanyattassanak kardra. — 2)ször, mind azok, kik magokat a' Rebellisekhez tsatolták 's vélek egyetértettek, halállal büntet-

tessenek. — 3)szor, az olly Rebelliseknek, kik fegyveres kézzel találtatva, fogatlatnak-el, tsak annyi idő engedtessek az életre, míg magokat, mint keresztyének a' halálra elkészithetik. — 4)szer, minden egyéb katonák vagy nem-katonák, kik magokat ezen Rebelliónak más helyeken is részeseivé teszik, a' felsőbb Czikkelyben meghatározott büntetéssel büntettesenek. 5)ször, azon Strázsamestereknek, Káplároknak, és Közkatonáknak, kik a' magok Rebellis Vezéreiket és Tisztjeiket kézhez szolgáltatják, meg kell kegyelmezni. Költ S. Ildéfonsóban Aug. 17-dikén, 1825-ben.“

Magában a' fő városban tökéletes tsendesség uralkodott.

A' fenn leírt Királyi Rendelésben semmi emlékezet nem tétetik arról, hogy a' három említett Svadronok, mellyek magokat a' Rebellis Tisztekhez tsatolták vala, zászlójok alá vissza tértck volna.

A' Spanyol országban eléfordult környülállásokra nézve nem egy formán írnak a' Párisi újságlevelek: — „Egy Journal (így szoll a' Csillag) azt ír, hogy Sevillában 300 emberek fogattattak-el. Néünk is vagynak Spanyol Országban levelezőjink, 's mi is tudunk valamit a' Spanyol környülállásokrol, 's ugyan ezért úgy ítélünk, hogy nem 300, hanem tsak 12 emberek fogattattak-el. Egyéb gyávaságokat is sokat írnak újságleveleink. Egyik azt erőssíti, hogy Zea úr a' Ministerségről lemondván, a' helye 24 óráig üresen állott volna, 's hogy egy Folséges személy a' Királyhoz menvén, ő Felségével jovallatképpen a' Koronának letevéséről beszéllgetett volna, 's több ilyenek. Mi tudjuk, hogy mennyi hitelt érdemeljenek Journaljainknak ezen's több ilyen beszédeik.

Spanyol Amerika.

A' Perui független Országlószék illy Végzést hirdettetett-ki a' Spanyol ke-

reskedésre és Spanyol tulajdonra nézve: — „

„Az az Országlási Tanács (mellyet Bolívar a' maga Felső Peruba való útnak indútása előtt felállított), megfontolván azt a' megátalkodottságot, mellyel a' Spanyol Országlószék a' Perui tartományok eránt való képzeltjusai mellett meg akar maradni, szükségesnek találja leg hathatósabb eszközökhöz nyulni azért, hogy a' Madridi Kabinétet az igazság' és önn' maga java szavának meghalgtatására kényszerittse, 's e'hez képpest a' következőket határozta és határozza: — 1)ször, mind azok a' Spanyol alattvalók' portékájik és vagyonaik, mellyek a' Perui Respublika' földjére behozattattak, ezen Respublikának számára foglaltassanak-el, legkissebb arra való tekintet nélkül, hogy mitsoda zászlóval evező hajókon hozattattak oda. — 2)ször, ezen Végzésnek kihirdettetésétől fogva négy hónapok múlva, minden hajók, mellyeken Spanyol tulajdon fog találtatni, az ezen tárgyat illető ítélőszékek által igazságos ragadományoknak lenni megesmertetvén, az ő terheik foglaltassanak-el. — 3)ször, a' Spanyol földön elvétetett Spanyol főidi vagy szorgalmatossági szerzemények, ha 100 Piastereknél nem kevesebb a' betsek, mint Spanyol tulajdon úgy tartassanak — 4)szer, ha kétség találja magát elé adni a'őeránt, hogy az akár száron akár vízen behozatott portéka, honét vegye eredetét, a' helybéli Vám' fő Biztosa két ahoz értő személyyehet vévén magához, tegyen ítéletet a' dologrol, 's ha kifogás találja magát ennek ítélete ellen elé adni, ekkor a' Belső Minister még két ahoz értő embereket vévén magához, mondjon a' dologrol véghatározású ítéletet, a' melly ellen semmi kifogás ne lehessen — 5)ször, a' Vám-Biztosok személyyesen felelni tartoznak a' törvénytelenül hehozatott Spanyol termésekért és egyéb szerzeményekért. Költ a' Límái Országlószéki pa-

lotában. Aláírták: Unanu Hypolit, és De-Heres Tamás.

Brasília.

A' Rio-de-Janeriói Ujságlevelek illy szavakkal hirdetik a' Montevideói Revolúziót: — „

„Rio, Május' 24-kén 1825. A' revolúziós lélek, melly már illy sok kárt okozott Brasiliának, a' La-Plátán innen lévő tartományra is kiterjeszté magát, a' hol nagyon gyalázatos árulás üte ki. Fruktuoso Rivera, ez a' tsuda állatt, kit a' Császár nem régen sokkal nagyobb jutalmakkal megtetézett, hogy sem mint szolgálatai által maga megérdemlette volna, mint hogy a' mellett, hogy ötet a' Kristus Rendel megajándékozta, az ő végzetlen adósságait is kifizette — ez a' gyalázatos áruló, ki a' Császár' és Brasilia' ügye eránt való hűségnek hitét tsak nem régen maga kihirdette, mult hónap' 27-dikén az ő Felsége Országlása ellen nyilvánosságosan rebellálni mérészle, 's magát a' Montevideói támodokkal özsze tsatólván, azoknak Vezérjekké leve. Ezen Rebelliónak híre, folyó hónap' 17-dikén és így annak kiütése után 20 napokkal érkezett-meg ide.

„Császár ő Felsége a' birodalom' egészségének megtartásában 's alattvalóinak boldogittatásában fárodhatatlan lévén, azzonnal özsze hivatta a' Sátustanátsot 's annak eloszlása után legkeményebb parantsolatok adattak-ki egy elegendő erejű expeditziónak elküldtetésére, hogy a' tsendesség és békesség mellyek az Uralkodást, vagy inkább ragadozást szomjúzó emberek által szerentsétlenül megháborítottak, helyreállíttathassanak. A' Kurírnak Montevideóbol lett útnakindulása után 21 napok mulva már 2000 embereket szemléltünk ugyan oda a' Rebellisek' elnyomására útnak indulni. A' Császár maga tar-

totta mustraját ezen sergeknek mikor hajóra ültek, 's beszédet intézett hozzájuk, melyben ezen szavak is elé fordúlván: — „A' birodalom' egészségét Montevideóban veszedelem fenyegeti. Ezt fenntartatni a' mi kötelességünk. Hajóra tehát barátim, hajóra! Induljunk útnak! 's a' többi“ — ezeknek hallására a' fegyveres nép így kezdett kiáltozni: „Sokáig éljenek a' Császár és Császárné“! — Mi telyesen hiszszük, így végzi szavait a' Riói Ujságíró, hogy ezen revolúziói is tsak ideigóráig fog tartani, mint a' többek. — Az itt említett expeditziót Vice-Admirális Rodrigó Lobó vezérlette-el Montevideó felé.

Nagy Britannia.

Az a' Brasiliai Piranga nevű Frégát, mellyen Lord Cochrané Európába vissza jött, a' Portsmonthi kikötőhelyben felvitorlázva a' kivezéshez készen állván, sok vetélkedésre adott alkalmatosságot az Anglus Ujságíróknak ezen kérdésre nézve: hogy mi lehet a' Cochrané további czélzása? Némeltyek azt erőssítik, hogy mint valóságos Brasiliai Admirális, vissza fog ismét evezni Brasiliába. Mások nem így gondolkoznak. Ezek azt erőssítik, hogy két Línéa hajókkal a' Görögök' segítségére akar menni, 's igaz az, hogy a' Londoni Ujságok nagyobbára mind azt erőssítik, hogy az alkudozások, mellyeket ő a' Londonban lévő Görög Biztosokkal ezen tárgyra nézve folytatott, mind két résznek telyes megelégedésével végtek-el, melly szerént semmit se' lehetne kételkedni az eránt, hogy a' Görögök' segítségére fog menni. Név szerént tsak az Új-Times, a' Hamshire-Telegraf, 's meg a' Sun vagynak abban a' vélekedésben, hogy vissza fog Brasiliába térni, azon fundálván vélekedésseket, hogy az Admirálisi szép rangrol, szép fizetésről 's a' halála után Feleségének kijárni fogó szép penziórol

nem fog lemondani. A' Sun így fejezte-ki Aug. 22-dikén a' maga Cochran éröl való vélekedését: — „

„Egy ujságung a' Morning - Pronicle jelenti, úgy mond, hogy a' Cochrane és Görög Biztosok közt való alkudozások mind két részekre nézve megeledeéssel és be-
tsületesen végződtek-el. Az uj Times leve-
lek ellenben úgy vélekednek, hogy ezen
hír tsak azért terjesztetett-el, hogy a' Gö-
rög Obligatzióknak betse a' Bőrszén fel-
jebb emeltethessék; és a' Piranga ne-
vű Brasiliai Fregát tisztjei egész bizoda-
lommal várják a' magok Admirálissokat
magokhoz a' hajóra, hogy vellek együtt
Ri ó felé vissza evezzen. Mi (a' Sun' író-
ji) Olvasóinkra bizzuk, hogy azt hígyjük
a' Cochranét illető két féle vélekedések
közzül, a' mellyik nekiek inkább tetszik.
A' mi minket magunkat illet, mi azt tart-
juk: „Hogy a' Nemes Lordnak a' Görögök'
dolgába való elegyedése annak nem nagy
fontosságot fogna adni. A' dolgok már sok-
kal kritikusabb lábón állanak Görög or-
szágban, ha talám még végképpen elvé-
geztetve nintsenek is, hogy sem azokon,
kivált tsak hajókból álló segedelemmel, so-
kat lehetne segíteni. —

„A' kik Görög Országnak fek-
vését esmerik 's a' két ellenséges ármádák-
nak mostani tanyáik felől tudósítatva
vagnak, egy tekintetre szemeikbe tűnhet,
hogy Görög Országnak sorsa egyedül tsak
a' Nápoli-di-Romaniánál folyó verekedés-
nek kimenetelétől van felfüggesztetve. Ezen
várnak meghódoltatása egész More át az
Egyiptomi Basa' lábai eleibe fogja fektetni,
's ha azután még Korinthust 's az Isth-
must elfoglalja, ekkor Kolokothroninak
és sergeinek semmi menedéke nem leszen
többé az elfutásra, mint hogy mint tudjuk
minden vég várak, Patrás, Modon, Koron,
Kalamata és Navarin a' Basa' birtokában
vagnak. Tsak egyedül egy győzedelem,
a' melly még Nápoli előtt történhetne,

elnvenithetné még fel a' Görögökben az
ellankadott lelket; ellenben tsak egyetlen-
egy megverettetés, örökre semmivé fogja
őket tenni. És meg kell vallanunk, hogy
tsak ezen környülállásnak meggondolása
lehet az az éles sarkantyú, a' melly őket
még a' győzedelmeskedésre segitheti.“

Újabb Tudósítások.

Spanyol Ország. A' Párasi Csillag.
Aug. 22-dikén jelenti Madridból, hogy Gen.
Bessiéres folytatja ugyan útját Arra-
gonia felé, hanem a' véllé tartó tsapat,
melynek számát ő, már 250 emberekre
nevelte vala, már 20-ra szállott, és a'
Királyi testörző seregből 60 Karabélyosok,
kik az ő kergetésére valának rendeltetve,
már tsak 2 óra távolságra voltak tőlle.

Két Siciliai Királyság. A' Ki-
rály' születése' napján 's az azt megelő-
zőt napon (Aug. 18-dik és 19-ik napjain) 54
Nápolyi és 62 Siciliai olly foglyoknak bün-
tetése könnyebbített meg, kik részint az
1820-ban eléfordúlt revolútzión időkbeli
árulásért, részint a' titkos társaságokba
való áilásért ítéltettek-meg.

Egyszersmind minden Fő Ítélszéki
Prokurátorokhoz 's Katona Kommandán-
sokhoz parantsolatot küldött az Igasság'
Ministere, melyben következők fordulnak
elé: — „

„Minthogy az árulásban és titkos tár-
saságokban részesültek ellen a' perfolytatás
nem közönségesen elégséges sietséggel foly-
tattatván, még sokaknak ügye törvényszék
előtt áll, 's az embert a' mult nyughatat-
lanságokra emlékezteti vissza: erre nézve
parantsolja ő K. Felsege, hogy az ítélszé-
kékek mindenek előtt ezen pereknek el-
végzésére fordítsák szorgalmokat, úgy,
hogy egy hónap alatt mind elkészítsék a'
véghatározásra, melynek a' fennálló tör-
vények szerént kell megtörténni, olly mó-
don mindazáltal, hogy azokon, kik meg-

ítéltetnek, az ítélet ne hajtattassék végre addig, míg az, a' Királynak elejébe nem terjesztetik.

Egy más írása által azt adja tudtára az Igasság' Ministere a' Politziai Ministernek, hogy azokra kiknek büntetése most megkönnyebbített, gondos vigyázat legyen, 's ő Felségének minden félesztendő eltelésével tudtára adattassák az, hogy ezen foglyok miképpen viselték magokat, hogy ő Felsége a' maga böltessége szerént azokra nézve, a' kik megbánást és jobbúlást mutattak, újabb kedvező rendelést tessen.

Nagy Britannia. A' Morning-Chronicle azt erőssíti, hogy az Anglus Országlószék nem fogja megengedni Lord Cochranének, hogy a' Görögök' segítségére menjen.

Angliában, Alnwickben olly nyakravalót talált Bell nevű ember, melly nem engedi, hogy a' vízben az ember elsüljedessen. A' neve ezen nyakravalónak Marine Cravat. Ez egy bőr Cylinder; olly vastagságú, hogy az általlója (diámetere) 3 tzol; olly hosszú, hogy körül kötheti az ember véle a' nyakát; a' víz nem hat által rajta; hátul tsattal köti-fel az ember. Felpuffasztva olly úszó erővel bír, hogy az ember' feje a' vízbe nem merülhet. Akár-ki bátran a' legméjebb vízbe mehet véle.

Egy Newfoundlandi szörnyű nagyságú kutya Leithban (Skotziában) a' tenger-től nem messze a' Leith vize hídjáról szaladtában a' vízbe ütött egy 14 hónapos gyermeket. Ezt látván a' kutya' tulajdonosa, szollitja a' kutyát, 's parantsólja néki, hogy appor tirozza a' gyermeket. Ez nem tsak hogy azonnal a' vízbe ugordván a' gyermeket felkapta és kihozta, hanem a' Matrozokat, kik a' gyermek kifogására hasonlóképpen a' vízbe szökdétseltek vala, ahoz még közel se' eresztette.

B é c s.

Császár és Király Ó Felsége kegyelmesen méltóztatott N. gos L. en h o s s é k Mihály Urat az Orvosi Tudományak előmozdításában tett fárodhatatlan igyekezteire és a' tanítás által szerzett sok és nagy érdemeire nézve, Magyar országi Protomedikusává és a' Fels. Magyar Királyi Helytartó Tanács Tanácsosává kinevezni.

Esmeretesek ezen Tudós Férjfiunak több féle tárgyakban de kiáltképpen a' Physiologiában írt munkái nem tsak a' hazában hanem a' külföldön is, valamint szintén az ő sok esztendőktől ólta közönséges és nagy meglelégedéssel folytatott szolgálatai által szerzett érdemei.

Eleintén számos esztendőig viselte Nemes Esztergom Vármegyében az Ordinarius Physikusságot. Az után több esztendőig hasonló közönséges és nagy meglelégedéssel 's tanítványainak foganatos épületekkel folytatta, mint Phisiologia Professora a' Pesti Universitásbeli tanítást; a' honét végezetre Bétsbe hívatatván 's ugyan azon tudomány belüli Professori tanító Katedrára kineveztetvén, itt is nagy haszonnal 's olly meglelégedéssel folytatta Professori foglalatosságait, hogy innét már most fennt nevezett fényes hivatalára a' Protomedikusságra kineveztetne.

Bétsnél a' Duna belső ágán, melly a' beiső várost a' Leopold' külső városától elválosztja, két igen nevezetes tárgyak vonták magokra a' múlt hétnek egyik napján, számtalan nézőknek figyelmét, kik között a' Korona Örökös Cs. Fő Herczeget, Károly Ó Cs. Fő Herczégtségét, Maximilián Ó K. Fő Herczégtségét, 's Herczeg Beját a' Portugallus K. Princzet is szerentsénk vala szemlélni. Egyik ezen tárgyak közzül vala az az új módi lán tz híd, melly most a' régebben fenn állott

Rusumovszky hídja' helyébe olly lán-
tzokon épittetik a' gyalogok' számára,
melly lánztok a' Duna nevezett ágának e-
gyik partjáról a' másikra nyúlnak és egy-
egy bástya forma kő-oszlophoz akasztatva
állanak, a' melly lánztokon fog függeni a'
híd. Ezen lánztokat most kötötték-ki. Má-
sik tárgya vala a' nézők' figyelmének, va-
lami új módi úgy nevezett Back-híd, mel-
lyel ugyan ekkor 's ugyan ezen helyen a'
Pionierek serge próbát tett, 's a' melynek
valamint háborúban úgy békesség' idején
is hasznát lehet venni. Ezen hídat 196 láb-
nyomnál nagyobb szélességű 's tiznél na-
gyobb mélységű vízen 7 fertály óranyi idő
alatt 8 backokból rakták-ki 's készítették-el
egészen a' nevezett sántzásó katonák, úgy,
hogy egy lovas tsapat ló-háton és széles
sorban, ágyukkal, által mehetett rajta egész
bátorsággal és minden veszedelem nélkül.
A' lovasság ezen hídon lett általmenetele
után különb-különb gyakorlasi fordúlás-
okat tett a' Práteri térségnek azon részé-
ben, a' melly ezen hidak mellett fekszik.
A' katonaságnak egy részét a' Bétsben őri-
zeten lévő Kinnmayer Huszárok, a' Gya-
logságot pedig a' Pionierek tették. A' ka-
tonai gyakorlások, szélső vigyázó tsopor-
toknak öszszetsapásaikból 's lovassági be-
tsapásokból állottak.

A' függő lánzt-hídnak öszszerakatta-
tása, szorgalmatosan folytattatik 's közelít
az elkészüléshez, melynek nézésére most
minden napokon nagy számmal járnak-le
a' Bétsiek.

Magyar Ország.

Folytatása a' Diétára rendeltetett De-
putátus Urak' neveiknek, ki a' Posonyi
Német Ujság szerént már tudva vagynak:

N. Z o l l y o m Vármegyéből: a' második
Vice-Ispány Tek. Radványi és Sajo-Kazai
R a d v á n s z k y Antal és Tek. Micsinyei
B e n i t z k y Lajos Fő Notárius Urak.

N. L i p t ó V.gyéből: a' két Vice-Is-
pányok, Tek. F. Kubinyi és Nagy Olaszi
Kubinyi Gáspár és Tek. Palugyai 's Bo-
dalfalvai P a l u g y a y János Urak.

N. T h u r ó c z V.gyéből: Tek. Nesz-
pali Just Ferencz első Vice-Ispány és
Tek. Ruttkai Ruttkay Lőrincz Fő Szol-
gabíró Urak.

N. B a r s V.gyéből: Tek. idősb B a-
l o g h János és Tek. Plathy Mihály Urak.

N. B i h a r V.gyéből: Cs. K. Kamarás
Mélt. Miskoltzy István, és a' második
Vice Ispány Z s o m b o r y Imre Urak.

Nagy-Váradról. — R t k a örvende-
zést látott Nagy-Várad Aug. 21-dik napján,
midőn Mélt. és Fő Tisztelendő L a i t s á k
Ferencz Úr, előbb Nagy-Várad Kanonok,
és Székes-Egyház Fő Esperestje, most pe-
dig Rosnyói Megyés Püspök fő pásztori
hivatalára a' Katholika Anyaszentegyház
szertartásai szerént fényes egyházi készü-
lettel felszenteltetett: A' felszentelő Méltó-
ságos és Fő Tisztelendő V u r u m József,
Nagy-Várad Deák szertartásu Megyés Püs-
pök Úr volt, 's vele köz szentelők Méltó-
ságos V u l k a n Sámuel Úr, Nagy-Várad
egygyesült Görög Püspök, és Mélt. Gróf
C s á k y László, felszentelt Tininiai Püs-
pök Urak valának. Több Apáturok, Kano-
nokok, Esperestek, és Plébánusok egyhá-
zi szolgálatjával. Elragadtatott lelki öröm-
mel nézte ezen szent rendtartást a' főbb
és köz rendübb híveknek sokasága: min-
deneknek elméjekben forogván az új Fő
Pásztornak itten kimutatott határ nélkül
való könyörületessége, árváknak, özve-
gyeknek, és egyéb ügyefogyottaknak bőv-
kező segittsége; elméjekben forogván a'
számos szegény tanulóknak tulajdon köl-
tségén való neveltetése; elméjekben forog-
ván a' Várad Kórháznak (Lazaretum) ele-
jétől fogva mostanig, hathatós fel-segélle-
se, és állandó gyámolítása. De a' Tudós.

Tanítók előtt, 's minden szebb nevelésű Hazafiak előtt tiszteletes emlékezetet, és háládatosságot gerjesztett ezen alkalmatossággal Mélt. Laitsák Püspök Úr eránt azon kedves emlékezet, hogy ő benne egy fontos tudományú, 's tudományokat nem tsak betsülő, de bőkezűen gyámolító Férfiút egyházi Fő Méltósággal megtiszteltette láttak. Érzékeny indulatra fakadtak különösen azok, kik ő benne nemzeti nyelvünknek egyik ékesen szóllóját, a' Magyar könyvek' terjesztőjét, és az Íróknak serkentő buzdítóját tisztelik. Melly sok tekintetből olvadt össze azon öröm, melly ezen innepet reá názve ditsősséggé, másokra nézve örvendetessé tette! Az ő példája megmutatja, hogy a' nagy lélek éppen nem különös nagy tehetséggel nagyokat tehet, ha a' jóra, és nemesre hathatósan gerjed az akarát. Az ő személyében egyesült köz tisztelet megmutatta azt is, hogy a' nagy tettek mély érzést gerjesztenek, és a' jótétemények, bár minden figogató nélkül tegye is valaki, a' köz figyelmetességet, és háládatot el nem kerülhetik. Úgy hogy az ő felszenteltetésének innepe, az igaz érdemnek innepe volt: melly a' külsőkből fényt nem vár ugyan, de mégis megnyeri. Az egyházi szertartásoknak illy érzések között vége lévén, Mélt. Vurum Jó'sef Püspök Úr ezen napnak fényességét az által díszesítette, hogy sok jeles vendégeket gazdag ebéddel fogadott, 's kinek eddig tetteit tisztelte, most mint Fő Pásztorának megjutalmaztatását örömmel tetézte. Boldog az a' Megye, melly illy bölts és jó tettei után illy ditsőséges férfiút nyert Fő Pásztorának!

Szathmár Németiből Julius 4-dikéről.

Hazánk határai közzé nem szorúlhatott Tudományánál 's kellemes Méltóságánál fogva közönségesen tisztelt Tiszántúlnati Superintendens, Fő Tisztelendő Buda i

Ésaiás Úr, szép lelkű Generális Notáriussa, Nagy Tiszteletű Nagy István Úr társaságában, Fő Pásztori visitatiójával széles kiterjedésű Megyéjébe, Keletről indulván-ki, a' Nagy Bányai és Máramarossal egygyesült Ugotsai, Egyházi vidékeket Jul. 2-dikán kezdé szerentsésíteni. Nagy volt az Elfogadási készület, mellyel küszöbén a' Bányai Egyházi Vidéknek, annak Nagy Tiszteletű és Tekintetű Elöljáróji, a' Méltóságos Gróf Széki Teleki Imre Ő Nagysága Pálfalvai Kastélyába e' kedvelt Nagy Vendégjekre Jun. 29-dikén várakoztanak volt. De ebből a' közbejött Történetek kiütvén a' tisztelt Elöljárókat, nem elébb hanem Julius 2-dikán tisztelheték Őtet a' kimívelt lelkű és igaz magyar gazdálkodású Tek. Darvai Darvay Gábor Fő Tábla Bíró Úr Krassai pompás Udvarában, hova az nap éjjeli szállásáról Szathmár Németi Szabad Királyi városunkból a' Tiszt. Papság és az önként tisztelkedni kívánt Polgári csinos lovas Katonáság kíséretei között váratlan érkezett valameg. A' mit a' közös Igyekezet Pálfalván tsak akarhatott volt, azt itten a' titt. Tek. Uraság egygyes Intézete bőv kézzel tellyesítette. A' Canonica Visitatio praeliminarissai befejeződése után, a' gazdag Táblaasztalnál számos Úri vendégek karikájában felolvastattak Jul. 3-dikán Gróf Felső Őri Cserenyés Sámuel Úrnak a' Szathmár Németi Gymnásiumi Ifjúság nevében ez Innep napra írott jeles versei, mellyeket alább közleni szerentsénk vagyon. Majd mai nap Jul. 4-dikén gyönyörűleg lepette meg feles Úri Kísérőivel a' szeretett Fő Pásztor, Bányai Járásbeli Fő Szolga Bíró Tek. Mandi Mándy Péter Úr által, ki a' Szamos' innentső partjainn mint Járása küszöbjén édes Beszédjével egész gálába tisztelkedé, úgy akarván mintegy felnyitni, az, általa igy perifraltizált, Szathmár Édenjét Fő Pásztor előtt hogy Azt abba bekísérhesse. — Engedjenek az Egek sze-

rentsés útát? és harmatozzanak mennyei
Aldással e' Nagy Férjfiú Intézetjeire!! —
Az említett Tisztelő versek így követ-
keznek:

A' Menny' pítvariból tekinte az Isteni vallás
A' Magyarok' földjére, hogy itt meglássa
mívóltát

Szentegyházának, mellyet fundált vala hajdan.
Látván Templomait tsendes békébe nyugodni,
'S a' Szeretet' Lelkét akként terjedni Hazánkban
Mint mikoron Phoebus felkelvén Cyrha vi-
dékénn

Szép fényét 's melegét a' szent Berkekre lövelli:
Örvendelt, az öröm tündöklött mennyei arczán
Mint a' felhőkből kijövő nap tiszta világa.

Megszóllalt, és hív Szolgáját, a' kit az
Érdem

'S Köz Szeretet nem rég Fő Pásztori Székbe
emelte

Elküldé mondván: Menny Hívem, kit ke-
belemben

Én Magam oktattam, méjjebb Titkokba avatván
Szent Törvényeimet szíved közepébe beírtam,
És Fő Pásztorrá mostan felkentelek, — óh
menny!

Mert az Idő kedvez, most nem dül semmi
Erőszak!

Menny hát hogy Juhaid, kiket én bíztram
Kezeidre

Visgáld szemesenn, 's ha talám tévelygeni
látnád.

Ezt vagy amazt, térítsd és a' jó útra vezérelj;
Eggyesség, jó Rend, Szeretet Lelkét kebelekre
Gerjeszsz, és az igaz Vallás Tudományira
oktasd.

Mond meg: „Igazságban hogy kell tisztelni
az Istent,

Hogy kell hűséggel szolgálni Hazát 's Feje-
delmet.“

Mert ezeket tőlem bőven vetted vala, —
bőven

Oszd Juhaid közt is, Kikről számolnod is egykor
Kelletik, és akkor megfogja találni Jutalmát
Hűséged, mellyet Szentségeim eránt kimu-
tattál.

Igy szólt 's Felséges Képét rejtette az Égbe.

Hallá Szózatját, és Hív Szolgája azonnal
Szent Buzgósággal bételve ez útra elindult,
Hogy haladék nélkül véghez vigye Fő Papi
Tisztét.

Jő a' Fő Pásztor — BUDAInk jő, a' kit
az Érdem,

Méjj Tudomány-Virtus kimívelt Ész nagyra
emelte,

Tiszteletes Képén nyájassággal vegyül öszve
A' Papi Méltóság és a' bölts Férjfi Szerénység.

Jöjj Jöjj Fő Pásztor! Téged várnak nagy
örömmel

Híveid, és megnyílt Karokat terjesztik elődbe,
Ösvényid hintik Szűzek rósák Levelével.

Éljen mondások harsognak előtted utánnad
Es buzgó szívből kiki ezt óhajtja Tenéked:

Tsendes Pályádban hordozzon az Isteni Felség,
Örző Angyalait társúl rendelje ki melléd

Hogy jöttöd mented legyen áldott Angyali
Férjfi!!

Boldog Idő! a' mely szépen rajzolja előnkbe
Lelki szabadságunk, mellyet maga véd Paisával

A' kegyes Ég, Honnyunk Törvényei 's jó
Fejedejmünk

Bölts Intézeteik közös Egységben gyara-
pítanak!

Bóldog Idő! melly a' Szeretet Lelkét ke-
belünkbe

Fúvalván, a' mit vérontó Fegyver-Erőszak
Véghez nem vihetett Maga véghez vinni ha-
talmas.

A' vas Idő szűnik, kezdődik bóldog Aranykor,
A' sok villongás, vallásbeli fergeteg, a' mord
Tengereken túl ment — a' méjjség habjai-
nak dőlt!

Mit szülhetnek még ezután a' meszsze
Jövendők!

A' Szeretet melegét ha kiterjeszténi azokra!
Melly szép Eggyesség foghatja ölelni Ha-
zánkat,

Mint most a' bérezes Kárpát hegy láncza keríti.
Vajha Öregségem legutólsó Napjai addig
Nyúlnának, hogy meglátnám a' bóldog A-
ranykort!

Hogy mint vén Simeon hajdan Énekkel,
úgy én is

Hattyui zengéssel térnék az örök nyugalomra!!.